

Autoportret în cuvinte

Scris de Vasile Filip

Marti, 13 Noiembrie 2018 09:29

Cu sau fără voia lor și indiferent de maniera în care își construiesc opera, scriitorii își dezvăluie și propriul portret spiritual.

Reușita depinzând de dimensiunile și de profunzimea implicării, sinceritatea și onestitatea dăruirii sporind în chip hotărâtor și valoarea demersului literar. Opera este autorul, autorul este opera lui – cum s-a mai spus și s-a mai scris în nenumărate rânduri, cu aceleași sau cu alte cuvinte.

Doar interviul face... opinie separată, el devenind un... caz particular în care interviuatul este „silit” să-și dezvăluie, uneori până în detaliu, identitatea. În bună măsură, totul stă în calitățile de... investigator pe care le posedă cel ce pune întrebările. În situațiile normale, indiscreția nu este un păcat, ci un stimulator, mărturisirile directe și sincere constituindu-se în tușe esențiale în alcătuirea unui autoportret nu doar credibil, ci și demn de admirație. Iar mărturisitorul își asumă ipostaza unei... odăi cu interiorul în afară...

Vavila Popovici a publicat, începând cu anul 1993 și până către sfârșitul lui 2018, patruzeci și cinci de cărți. Între acestea – poezie, proză, publicistică – și una de interviuri: „Dialoguri îndrăgite” (2013). Luna noiembrie a anului 2018 a mai adăugat o a doua carte de interviuri – „Întrebări și răspunsuri” – apărută la Editura Singur din Târgoviște, un oraș de care autoarea este legată cu nevăzute dar durabile fire, adunate într-un ghem al frumoaselor aduceri-aminte.

Autoportret în cuvinte

Scris de Vasile Filip

Marti, 13 Noiembrie 2018 09:29

Târgoviște, care, iată, alături de Turnul Chindiei și de Crizantema de aur, așează și cartea – „cea mai de folos zăbavă...” Cuvine-se cu adevărat să aducem, prin urmare, bine meritele laude și localităților de mai mici dimensiuni geografice, dar cu o viață spirituală în măsură să-i stimuleze și pe cei cu... nasul mai presus. Târgoviște, și Pitești, și Alexandria, și Adjud, și Bârlad, și Botoșani, și Dor Mărunt, și Vama pot fi considerate modele. În mod sigur și multe altele încă.

Volumul pe care îl au în atenție aceste însemnări însumează optsprezece interviuri. Optsprezece mărturisiri făcute nu numai în fața celui ce formulează întrebările, ci și (mai ales) a cititorilor. Precum și a unui duhovnic dăruit cu haruri divine, aș îndrăzni să afirm. Pe parcursul acestora, Vavila Popovici își rememorează biografia, într-o manieră emotiv-rațională subsumată sincerității. Bucuriile și tristețile nu sunt părți separate ale ființei; ele alcătuiesc întregul în mod armonios și convingător. „Cred în confesiunea prin memorare la care trebuie să se adauge introspecția și analiza, atât cât poate fiecare dintre cei care scriu, după cunoștințe și simțăminte. Chiar dacă confesiunea pleacă de la subiectivitate, ea transcende caracterul personal al comunicării și reprezintă, de cele mai multe ori, eul colectiv”.

După ce, în mărturisirile ce preced interviurile, Vavila Popovici își însușește afirmația lui Dostoievski – „Pasiunea este mărturia entuziasmului” – titlurile reluate în cuprins pot fi, ele însele și fără a forța lucrurile, transcrise într-un text relevant, cuprinzător și cursiv. „Poezia – respirația lui Dumnezeu”, dar, „din păcate, editorii nu vin întotdeauna în sprijinul autorilor locali”, pentru că „Premiile literare se dau după criteriile politice, regionale, clientelare, lobbyistice”. Cu toate acestea, „scriitoarea Vavila Popovici rămâne cu sufletul la Bucovina”, „Am iubit și iubesc mult țara mea frumoasă – România”, dar, până la urmă,... „I-a sedus pe unchiul Sam”, „Cucerind America”, într-un perpetuu „... dialog cu... inima”.

În răspunsurile la întrebările din interviurile cuprinse în această deosebit de interesantă carte, Vavila Popovici nu se rezumă la propria persoană – biografie, viață personală, activitate profesională, miracolul literaturii (al artelor, în general), cunoașterea lumii în raport cu destinul învolburat și nu întotdeauna rod al propriei voințe ș.a. Ea valorifică într-o bună măsură acumulările și asimilările teaurizate prin pasiunea cunoașterii, dragostea de carte fiind una din dominante. „Nu scriu numai să-mi umplu timpul, după cum ar putea spune unii, ci cred în scopul nobil al scrisului, al literaturii, acela de a-i ajuta pe semeni să simtă mai puternic ceea ce este cu adevărat frumos și bun în viață și să respingă urâtul și răul care invadează acum, mai mult ca oricând, această lume.” Și, mai departe, într-un alt interviu, scriitoarea detaliază ideea: „Trebuie să avem grijă față de cultura, tradiția poporului nostru, să ne străduim să cultivăm limba română și spiritul românesc, deoarece cultura noastră nu aparține doar spațiului românesc, ea este prezentă în multe alte țări ale lumii”.

Autoportret în cuvinte

Scris de Vasile Filip

Marti, 13 Noiembrie 2018 09:29

Îndemnul de mai înainte reverberează și ca o chemare, poate chiar asemenea unui strigăt de alarmă, autoarea observând cu îngrijorare ceea ce tot românul care a învățat ceva carte bagă lesne de seamă. Cultura națională – ca bun internațional – limba maternă îndeosebi, se află în primejdia stricării. Ascultați cum se vorbește în public, la diverse întruniri (politice mai ales), pe la televiziunile promotoare ale analfabetismului, asemenea și radiourile, citiți presa, inclusiv pe cea cultural-literară și veți avea tresăriri de spaimă. Din păcate, chiar și persoane care au strâns câte o brumă de știință de carte se exprimă – vorbit sau scriptic – cu grave greșeli, de tot felul. Și o fac cu seninătate... În schimb, câte unii (destul de mulți) se dau cel puțin bilingvi, presărând cuvinte sau expresii englezești, care, adese, și acelea sunt ca vai de ele.

Intervievată de o elevă de la școala nr. 11 „Mihai Eminescu” din Pitești, componentă a colectivului de redacție al revistei „Aripi”, Vavila Popovici răspunde, condensat, dar sugestiv, la o întrebare privitoare la „preferințele în domeniul lecturii”: „Mi-au plăcut multe cărți! M-a atras mai mult genul liric (...) în general m-a atras literatura romantică (...) Dar și genul epic m-a atras”. După care numește, ca într-un compendiu de istorie literară, mai mulți scriitori români, lista fiind completată cu nume celebre din literatura universală, cele mai multe ale unor poeți. Și formulează un îndemn: „Când întâlniți versurile acestor poeți, citiți-le!” Da, așa este, fiindcă pasiunea lecturii se dezvoltă citind... Nu avem în față un joc de cuvinte, ci un adevăr axiomatic, similar celui mai... prozaic: „Pofta vine mâncând...”

Cu toate că prima copertă a acestei valoroase cărți înfățișează un peisaj de toamnă, – copaci desfrunziți în ceață deasă – substanța induce un fior al tinereții neofilite de valurile și de vânturile vremilor și ale vremurilor. Un autoportret senin, așa cum transpare și din chipul de pe coperta a patra al autoarei. Și nu la tinerețea biologică mă refer, ci la expresia meditativă. Ochii minții văd și dincolo de ceea ce toată lumea vede, iar speranța pâlpâie ca o aripă necăzătoare...